

Aan : **Gemeenteraad**

Datum : **25 juni 2019**

Afzender : **College van burgemeester en wethouders**

Onderwerp : **Beschermd Wonen**

Bijlage(n) : **Artikel LC 20190525 Beschermd wonen een strop voor gemeenten**

Aan het college is door de fractie van Plaatselijk Belang Terschelling de vraag gesteld of het probleem weergegeven in het LC-artikel (zie bijlage) op Terschelling ook speelt, en zo ja, in welke mate.

Toelichting

Terschelling had in 2018 een cliënt in Beschermd Wonen, zo blijkt uit de gegevens van Sociaal Domein Friesland (SDF). In 2019 zitten er tot op dit moment geen cliënten in Beschermd Wonen. De kosten voor beschermd Wonen worden betaald vanuit het regionale budget (decentralisatie uitkering Beschermd Wonen centrumgemeente Leeuwarden). De tekorten (of overschotten) worden verrekend onder alle Friese gemeenten op basis van de inwoneraantal.

In het laatste PO SDF van 18 april 2019 is door portefeuillehouders aangegeven dat ze overleg willen over een goede verdeelsleutel zodat gemeenten die het 'goed' doen, niet betalen voor gemeenten die het minder goed doen. Afgesproken is om dit mee te nemen in de evaluatie van de centrumregeling die eind 2019 start.

Het tekort beschermd wonen is in 2018 in totaal voor de gemeenten in Noordwest Friesland opgelopen met € 380.583 (367%). Op gemeentelijk niveau is het beeld als volgt:

Tekort Beschermd Wonen 2018

Gemeente	Voorlopige cijfers 2018	Definitieve cijfers 2018	Verschil in €	Verschil in %
	(gebaseerd op rapportage SDF d.d. 16-12-2018)	(gebaseerd op rapportage SDF d.d. 4-4-2019)		
			+= extra tekort	
Harlingen	33.068	121.492	88.424	367%
Terschelling	10.279	37.461	27.182	364%
Vlieland	2.372	8.316	5.944	351%
Waadhoeke	96.590	355.623	259.033	368%
NWF	142.309	522.892	380.583	367%

SDF geeft een aantal duidingen van het tekort:

1. Kosten voor intramuraal Beschermd Wonen zorg (ZIN) zijn sterk toegenomen
2. Dashboard voor Beschermd Wonen niet toereikend
3. Beweging van Beschermd Wonen naar ThuisPlus naar Begeleiding Thuis (afschaling) heeft niet plaatsgevonden
4. Verleggen van de toegang naar de wijk- en gebiedsteams per 2018
5. Bevindingen algemeen m.b.t. indicering gebiedsteams
 - a. Er wordt voor de maximale periode een beschikking afgegeven;
 - b. Er wordt met terugwerkende kracht een beschikking aangevraagd (betreft maanden terug);
 - c. D- pakketten worden vaker afgegeven (= zwaarste pakket);
 - d. Grote verschillen in kennis en ervaring tussen de medewerkers van de wijk- en gebiedsteams
6. Hanteren van maandtarieven i.p.v. etmaaltarieven (de gehele maand van de startdatum mag worden gedeclareerd en de gehele maand van de einddatum)

Adviezen om kosten te verlagen

Bij gelijkblijvende omstandigheden wordt voor 2019 weer een fors tekort verwacht. Per 2021 vervalt de centrumfunctie en is Beschermd Wonen belegd bij iedere lokale gemeente. Gemeenten ontvangen vanaf 2021 één integraal budget voor Beschermd Wonen, Opvang en ambulante begeleiding. Eind 2019 moet er afspraken liggen over regionale samenwerking op deze onderdelen voor 2021. Dit traject is onlangs in gang gezet.

Om de kosten van Beschermd Wonen voor 2019 en 2020 zo spoedig mogelijk naar beneden bij te stellen worden de volgende instrumenten geadviseerd:

1. Regionaal Expertise Team Beschermd Wonen en ThuisPlus.

De toegang tot Beschermd Wonen of ThuisPlus vereist specialistische kennis en ervaring. We zien dat deze elementen niet geborgd zijn bij alle wijk- en gebiedsteams. Daarom stellen we voor de expertise en ervaring te bundelen in een regionaal expertiseteam dat verantwoordelijk wordt voor de toegang en samen met het betreffende wijk- en gebiedsteam het onderzoek uitvoert. Effect hiervan is dat er weer sturing is op de toegang en daarmee ook op de kosten. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan kennisoverdracht door samen in de praktijk op te trekken. De regie op de eigen inwoners blijft liggen bij de wijk- en gebiedsteams, de regie op de toegang bij het regionaal expertiseteam.

In de regio's Groningen en Drenthe wordt al gewerkt met een centrale toegang, waardoor ze sturing houden op de instroom. Dit heeft mede bij gedragen aan het financiële overschot in deze regio's.

2. Operatie stofkam huidige cliëntenbestand

Op dit moment hebben ruim 1300 inwoners in Friesland een beschikking Beschermd Wonen of ThuisPlus. We stellen voor dit bestand inhoudelijk en materieel te screenen, waarbij gestart kan worden met de volgende groepen:

- Cliënten die hun beschikking al een tijd niet hebben verzilverd;
- cliënten van wie de beschikking (binnenkort) afloopt.

Voorgesteld wordt om voor de screening het nog op te zetten regionaal expertiseteam in te zetten en om samen de wijk- en gebiedsteams het gesprek aan te gaan over meer passende ondersteuning.

3. Regionale afspraken met woningbouwcorporaties en aanbieders over uitstroom

Het landelijk actieprogramma 'Weer Thuis' programma biedt regio's ondersteuning om regionaal tot concrete afspraken te komen met gemeenten, woningbouwcorporaties en zorgaanbieders over de uitstroom uit Beschermd Wonen. Deelname aan het actieprogramma wordt verder onderzocht.

4. Operatie aanbieders

We adviseren om middels het organiseren van ontwikkeltafels met aanbieders en gemeenten te zorgen voor meer duidelijkheid over de eisen en de eenduidige uitvoering in de praktijk.

Daarnaast adviseren we gemeenten om kritisch te kijken naar initiatieven van zorgaanbieders met plannen voor de realisatie van nieuwe locaties en uitbreiding van het aantal (potentiële) Beschermd Wonen bedden. We zien in de praktijk dat een uitbreiding van locaties toch vaak gepaard gaat met een instroom van cliënten met een beschikking Beschermd Wonen in de desbetreffende gemeente.

Resumerend

Door deze instrumenten in te zetten is de verwachting dat voor 2019 en 2020 de kosten naar beneden bij gesteld kunnen worden. Het PO SDF heeft ingestemd met bovenstaande voorstellen. De Dienst SoZaWe heeft namens de deelnemende gemeenten de Project Organisatie Sociaal Domein Noordwest Fryslân geadviseerd hiervoor z.s.m. een actieplan op te stellen in samenwerking met SDF.